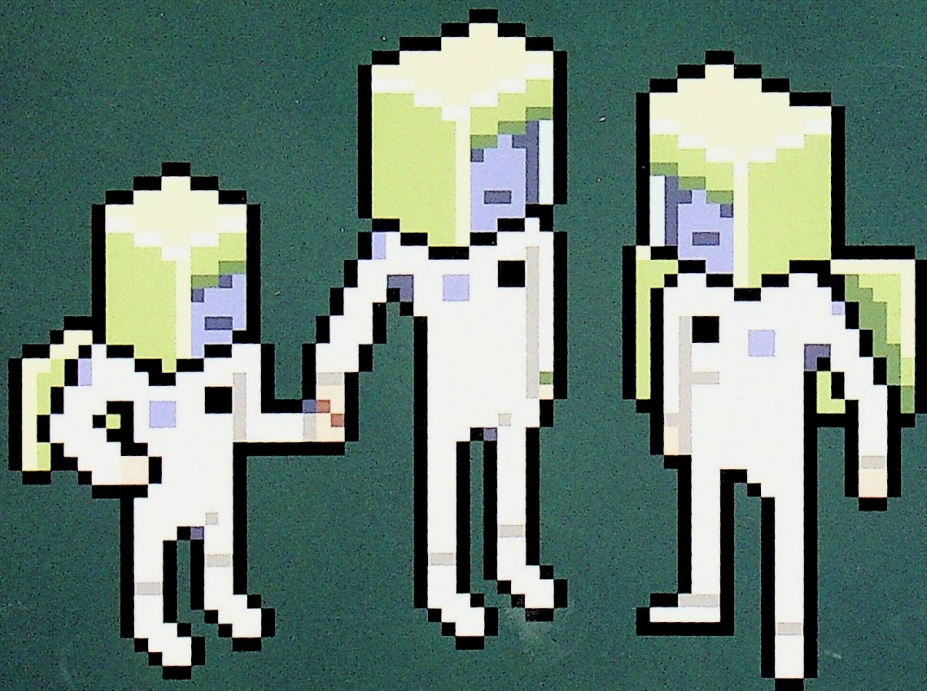

hojka pixelizacija

17. rujna 2005. Zagreb Galerija Forum

■ UMJETNOST ZA SVE / PIXELIZACIJA SVEGA

Jesmo li doista kao nezainteresirana gomila koja ušminkana juri subotom na špicu ili barem na kratku čakulu uz kavicu na relaciji tržnica - kuhinja, vrijedni napora jednog umjetničkog projekta? Bez obzira na razne asocijacije koje špica sa sobom nosi, ne smijemo zaboraviti kako s njom odradujemo dio urbanog kodeksa.. Osim toga, je li uistinu moguće privući novu publiku bilo čemu s ART predznakom i napokon tko bi mogao biti taj heroj da barem par novih gledatelja uhvati i odvuče prema nekom umjetničkom happeningu? Nemamo baš previše akcijskih junaka na našoj artistskoj sceni koji nezainteresiranu publiku uspijeva zaskočiti, a jedan od vrsnijih je bez sumnje, Damir Hoyka. Zahvaljujući svom spontanom i iskrenom nastupu, taj je priznati umjetnički fotograf postao prepoznatljiviji čak i od nekih celebritiesa koje je pomagao stvarati. Hoyka se naime, od polovice osamdesetih do danas razvio u umjetnika-menaderskog duha, sve raširenije vrste koji poput junaka našeg doba obilježavaju početak milenija, a od onih pravih se razlikuju „jedino“ po tome što svoje projekte uglavnom odraduju sami. Premda je termin menadera donekle pretenciozan, napokon je i najzadrtijim poklonicima romantičarskog „imagea“ umjetnika, boemski nadvitog nad čašicom ili jointom, postalo jasno kako ovog današnjeg ne mogu krasiti samo talent i genijalnost. Već odavno naime, nije dovoljno imati „samo“ dobru ideju. Potrebno je posjedovati producersko - marketinške, plus redateljsko - knjigovodstvene i nadasve udarničke sposobnosti kako bi, pogotovo u lijepoj našoj nesto uspjeli proizvesti. Uostalom, Hoyki, kao energičnom radoholiku upravo pristaje takav naziv. Mnogi će se složiti da je ovaj umjetnik prokužio mentalitet današnjih konzumenata masovnih medija ponudivši im „svjetsku“ prezentaciju svojega djela. Nadvladao je naime, površnost, brzinu i ispraznost medija preokrenuvši ih u vlastitu korist. Ako je ta snalazljivost zapravo slag na torti vrhunskog fotografskog umijeća, idealizma, duhovitosti i kreativnosti te želje da svijet ipak možemo mijenjati na bolje, ili kako sam umjetnik smatra da možemo „potaknuti na pozitivne promjene u vlastitoj okolini“, zašto mu ne bi priznali da posjeduje dobitnu kombinaciju. Napokon, što je u ovom kontekstu iznimno važno, s takvom se aumom može brže i jednostavnije približiti širem krugu „potrošača“ konzumenata umjetničkih sadržaja. Otudjenje od umjetnosti i kulture, vidljivo na svim razinama naše stvarnosti s jedne je strane rezultat straha ili bolje reći srama od nerazumijevanja (jer Bože sačuvaj da bi ikome priznali da nešto ne razumijemo!) umjetničkih djela (koja ponekad doista znaju biti toliko zakukuljena tako da ni sam autor više ne zna što je htio reći), a s druge strane i posljedica ravnodušnosti, ili, zašto ne bi bili iskreni i jasno rekli, smjese lijenosti i otupjelosti koja nam i najjednostavnije umjetničke poruke čine presloženima. Premda očajno zvuči, no upravo nas je ta smjesa smjestila u naš udobni naslonjač pred ekranima sapunica i reality showova, te tako odalečila od promišljanja bilo kakve problematike na koje bi nas eventualno moglo uputiti neko umjetničko djelo. To se naravno, odrazilo na potpuni izostanak masovnijeg sudjelovanja u umjetničkoj komunikaciji koja buja u muzejima, galerijama i ostalim pozornicama kulture. Mozgajući o tom nimalo šaljivom

problemu naše kulture koji joj je nanio više štete od PDV-a, Hoyka i ovom prilikom upozorava na potrebu pronalaženju duša protjeranih iz raja kulturnog krajolika. Izgleda da se u borbi s programskim direktorima Reality showova, kulturnjaci još nisu predali, no rat za svaku pojedinu dušu više sliči na gerilu pojedinih aktivista ili terorista, nego na promišljenu strategiju generalskih zamaha s viših razina. Ne čekajući beskonačno spore poteze kulturne administracije i institucija, agilni i ambiciozni kreativci poput Hoyke, preuzeli su na sreću, stvar u svoje ruke.

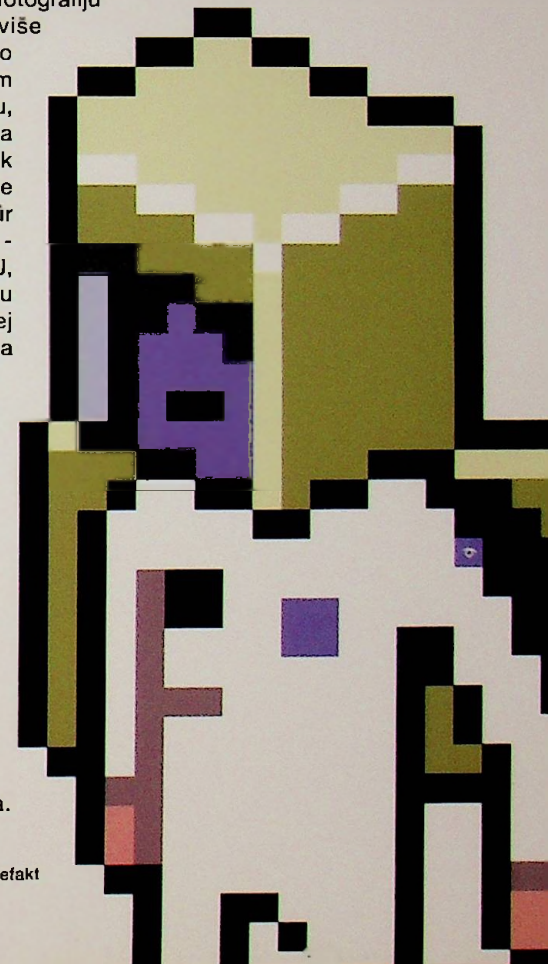
Nije bez razloga upravo špicersku populaciju u koju se htjeli ne htjeli uvrštavaju baš svi prolaznici subotnjeg središta grada, odabrao za svoju novu foto - akciju približavanja umjetnosti ako ne svima, barem onima koji bi taj „luksuz“ željeli ili mogli sebi priuštiti.

Za razliku od prvog projekta ciklusa „Art4All“ koji se održavao u prvoj namjenski građenoj zgradi za jedan muzej u Zagrebu, historicističkom Muzeju za umjetnost i obrt (dakle publika je morala namjerno ući u zgradu ako je željela sudjelovati u umjetničkoj akciji); u „Pixelizaciji“ drugom po redu projektu istog ciklusa odabrao je glasovitu Galeriju Forum (koju su do negdje sredine devedesetih vodila najpriznatija imena nacionalne suvremene umjetnosti na čelu s kustosicom Visnjom Knezoci) s atraktivnim „izlogom“ u centru grada kraj kojega publika naprosto mora proći na putu do svojih kavanskih odredišta. Osim toga pripremio je ukusan i lako probavljiv složenac: red zanimljive koncepcije, red glamurnog fotosessiona, pa red medijski eksponiranih ličnosti, a sve to preliveno atraktivnom scenografijom. Ukratko, svoju ideju realizira u pravo vrijeme na pravom mjestu. A Hoykina je „Pixelizacija“ zapravo duhovito poigravanje s istoimenim, najmanjim sastavnim djelićem vizualne slike elektroničkih medija koji čine našu stvarnost. I bez pretencioznog intelektualiziranja ili citiranja Baudrillardove „simulacije“ pokazao je kako je moguće na atraktivan način objasniti publici neke složene odnose virtualne realnosti i stvarnosti. Jasno je naime, do koje mjere elektronički mediji čine našu svakodnevnicu. Uzimajući njihov najmanji sastavni dio, Hoyka ih je dematerijalizirao, te tako „ukazao na novu perspektivu stvarnosti u kojoj sudjelujemo“. Uvećanjem pixelića u kvadratne naljepnice osnovnih boja kojima potpuno oblijepljuje predmete i ljude u scenografiji postavljenoj u Galeriji, aludira na pixelizaciju stvarnog svijeta i zapravo upozorava na „nastojanje da se virtualna realnost pretpostavi stvarnosti“. Publika je od samog početka uključena u akciju, jer ako se i ne zaustavi kraj izloga dok umjetnik sa svojim asistentima uvećanim pixelima oblijepljuje kauč ili biljku, sigurno će se zainteresirati kad se bude „lijepila“ medijska zvijezda. Neke će posjetitelje sigurno privući i pixelićima odjeveni manekeni akcije koji će šetati gradom, a ispod prve razine šarmantnog fotosesion, određeni postotak gledatelja svakako će otkriti umjetnikovu ideju i barem na trenutak se zamisliti nad njom. Možda će se čak ukućanima, rodbini ili prijateljima pohvaliti kako su sudjelovali u jednom umjetničkom događaju, te se tako osim subotnjeg shoppinga i kavice, kulturno uzdizali. Sudeći po uspjehu dosadašnjih Hoykinih akcija, ne treba sumnjati da će takvih posjetitelja biti u većim količinama nego pri uobičajenim otvorenjima izložbi.

Renata Margaretić Urlić

■ DAMIR HOYKA

Prva ozbiljnija razmišljanja o likovno umjetničkom izražavanju Damira Hoyku zaokupljaju početkom 80-ih godina za vrijeme bavljenja crtanjem i slikanjem. Uskoro upoznaje fotografiju kao vrstu likovnog izražavanja koja mu najviše odgovara. Potaknut filozofskim istraživanjem o suštini umjetnosti i same fotografije te potrebom stvaranja teoretske podloge svojem stvaralaštvu, odlučuje potražiti odgovore na svoja pitanja studirajući fotografiju. -1988. uči njemački jezik na Goethe Institutu u Münchenu. - 1989. upisuje studij umjetničke fotografije na Hochschule für angewandte Kunst u Becu (prof. Choung-Fux). - 1991. dobiva status slobodnog umjetnika (HZSU, Zagreb). - 1995. predaje na photoworkshopu Hrvatskog fotosaaveza. - 1996. objavljuje esej „Fotosofija“ - skup osobnih teoretskih razmišljanja o fotografiji, u kojem, zaokružujući svoja dotadašnja istraživanja na polju teoretske fotografije, pokušava privući pažnju na jednu od mogućnosti promatranja, shvaćanja, tumačenja i „korištenja“ medija fotografije. - 1998. na poziv Poglavarstva grada Mainz sudjeluje na umjetničkoj radionici „Art in the City“. - 1999. na poziv organizatora „5. međunarodnog projekta likovnih umjetnosti“, sudjeluje u Gazu, s još sedam umjetnika iz Europe, u umjetničkoj radionici na temu „Wenn ich das nicht Krieg, geb ich keinen Frieden...“ Do danas je u sredstvima masovnih komunikacija objavio više tisuća umjetničkih i primijenjenih fotografija. Izlagao je na mnogobrojnim samostalnim i skupnim izložbama te je dobitnik nekoliko nagrada.

Dizajn: Daniel Ille / Produkcija: Artefakt

